

Onderwerp: Pestprotocol

Datum opgesteld: april 2019

Opgesteld door: Marion Aarts

Datum vastgesteld:

Dit pestprotocol heeft als doel:

“Alle kinderen moeten zich in hun basisschoolperiode veilig kunnen voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen”.

- Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen - als er zich ongewenste situaties voordoen - elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.
- Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!

Pesten op school

Pesten komt helaas op iedere school voor, dus ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus willen aanpakken.

Wij volgen de sociaal-emotionele ontwikkeling systematisch met SCOL. Dit is een (COTAN goedgekeurd) volgsysteem. Bij dit systeem hoort een lesaanbod Sociale Talenten.

- Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen:
  - leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep),
  - leerkrachten en de ouders.
- De school moet proberen pestproblemen te voorkomen.
- Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar gemaakt worden, waarna met hen regels worden vastgesteld.
- Als pesten zich voordoet, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen.
- Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak.

- Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert, dan is de inschakeling van een vertrouwenspersoon (contactpersoon) nodig.
- De vertrouwenspersoon kan het probleem onderzoeken, indien nodig, deskundigen raadplegen.
- Op school zijn de vertrouwenspersonen Marie-Jet Vollebergh en Mieke van der Heijden.

Signalen van pesterijen kunnen o.a. zijn:

- zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot
- een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven
- beledigen
- tijdens de pauze alleen staan
- niet uitgenodigd worden op feestjes
- het kind is gauw boos / prikkelbaar
- veel geroddel in de groep
- isoleren en negeren
- buiten school opwachten, slaan of schoppen
- bezittingen afpakken
- schelden of schreeuwen
- pesten via social media als Facebook, app, sms.

Als bovenstaande signalen steeds gebeuren bij hetzelfde kind en meerdere keren per week of dag dan is er sprake van structureel pesten. **De ander heeft daar last van en er is geen respect voor de ander.** Dit in tegenstelling tot plagen, want dat gebeurt incidenteel.

Leerkrachten en ouders moeten alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen hun norm overschrijden.

Hoe gaan wij op de Emmaus om met pesten?

(preventieve aanpak)

- Een effectieve manier om pesten te stoppen of binnen de perken te houden, is het afspreken van regels voor de kinderen.
- Aan het begin van elk schooljaar wordt er aandacht besteed aan de regels en afspraken die nodig zijn om met elkaar om te gaan en aan het pestprotocol.
- Het “contract” wordt door alle kinderen ondertekend.
- Op school willen wij regelmatig een onderwerp in de klas aan de orde stellen.

- Hanteren van de thermometer in groepen 3 t/m 8, waarbij kinderen individueel aangeven hoe zij zich voelen in de klas en tav leerkracht/klasgenoten. De leerkracht kan nav signalen de leerling beter begeleiden.
- Als voorloper van de thermometer wordt in groep 1-2 de sociale omgang geobserveerd adhv KIJK. Wordt de “doos met gevoelens” ingezet om sociale vaardigheden te bevorderen.
- Invullen van SCOL door leerkrachten en vanaf groep 6 ook door de leerlingen, 2x per schooljaar. De uitslag komt in het groepsbegeleidingsplan, de bijzonderheden worden besproken in de groepsbespreking.
- De methode Sociale Talenten wordt in groepen 3 t/m 8 om de week ingezet. In groep 1-2 wordt dit ingezet naar gelang de groep het nodig heeft.
- Twee keer per jaar afnemen van het sociogram via computerprogramma “sociometrics”, om met de verkregen informatie de sociale vaardigheden in de groep te verbeteren.
- De vertrouwenspersonen presenteren zich ieder jaar digitaal aan de groepen 3 t/m 8 rond een bepaald thema.
- Onderwerpen zoals:
  - veiligheid
  - omgaan met elkaar
  - rollen in een groep
  - aanpak van ruzies
  - regels met elkaar afspreken over omgaan met elkaar
- Het voorbeeld van de leerkrachten en de ouders is van groot belang.
- Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over
  - de omgang met elkaar
  - waar verschillen worden gewaardeerd
  - waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken.
- Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen worden niet geaccepteerd.
- Leerkrachten, ouders en leerlingen horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen.
-

Belangrijke regels bij het hanteren van het pestprotocol:

Regel 1:

Een belangrijke stelregel is dat het inschakelen van de leerkracht niet wordt opgevat als klikken. Vanaf de kleutergroep brengen we dit kinderen al bij:

Je mag niet klikken, maar.....als je wordt gepest of als je ruzie met een ander hebt en je komt er zelf niet uit dan mag je hulp aan de leerkracht vragen. Dit wordt niet gezien als klikken .

Kwaliteitskaart

Nr. 22.1 Pestprotocol

Deze regel geldt natuurlijk ook voor de ouders van alle kinderen.

Regel 2:

Een tweede stelregel is dat een medeleerling ook de verantwoordelijkheid heeft om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor de goede sfeer in de groep.

Regel 3:

Samenwerken zonder bemoeienissen:

School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te lossen. Samen met de leerkracht(en) wordt naar een oplossing gezocht en wordt actie ondernomen.

Regels op de Emmaus:

- wij luisteren naar elkaar
- wij blijven van elkaar en van elkaars spullen af
- wij bedreigen elkaar niet
- wij letten niet zoveel op elkaar en roddelen niet over elkaar
- wij schelden niemand uit
- wij spelen en werken samen. Iedereen hoort erbij
- wij denken eerst na voordat we iets doen
- wij lachen met elkaar
- wij doen alleen dingen bij een ander die we zelf ook prettig vinden.

Deze regels gelden op school en daarbuiten.

Toevoeging:

- kinderen mogen in hun eigen groep een aanvulling geven op deze vastgestelde schoolregels, in overleg met de leerkracht.
- die aanvulling wordt opgesteld door en met de groep, de zgn. groepsregels.
- groepsregels worden zichtbaar in de klas opgehangen.

Wat doen we als .....

Er gesignaleerd wordt (door gepeste leerling zelf, ouders, andere leerling of leerkracht) dat een leerling wordt gepest?

- De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderingsgesprek en probeert samen met hen de pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken.
- Bij herhaaldelijk pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een bestraffend gesprek met de leerling die pest en heeft aandacht voor het slachtoffer.
- Bij pestgedrag worden de ouders (van pester en gepeste) op de hoogte gebracht van het pestgedrag. Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing.

De leerkracht het idee heeft dat er sprake is van onderhuids pesten?

- In zo'n geval stelt de leerkracht een algemeen probleem aan de orde om langs die weg bij het probleem in de klas te komen.
- De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen.
- Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld, zoals GGD, schoolmaatschappelijk werk, sociale vaardigheidstrainingen.

Hoe begeleiden we.....

De gepeste leerling:

- We tonen medeleven en luisteren en vragen hoe en door wie er wordt gepest.
- We gaan na hoe de leerling zelf reageert, wat doe hij/zij voor, tijdens en na het pesten.
- We laten de leerling inzien dat je soms ook op een andere manier kunt reageren.
- We gaan na welke oplossing het kind zelf wil.
- We benadrukken de sterke kant van het kind.
- We stimuleren het dat de leerling zich anders/beter opstelt.
- We praten met de ouders van het kind (en de ouders van de pester).
- We plaatsen het kind niet in een uitzonderingspositie door het over te beschermen.
- We schakelen indien nodig, in overleg met ouders, externe hulp in zoals: jeugdgezondheidszorg, huisarts, GGD, sociale vaardigheidstrainingen.

Ook interne medewerkers zoals collega-leerkrachten, IB-er, directeur, vertrouwenspersoon kunnen al naar gelang behoefte worden ingeschakeld.

De pester:

- We praten met de pester en we zoeken naar de reden van het pesten.
- We laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste.
- We laten inzien welke positieve kanten de gepeste heeft.

- We schakelen indien nodig, in overleg met de ouders interne of externe hulp in zoals: contactpersoon, jeugdgezondheidszorg, huisarts, GGD, sociale vaardigheidstrainingen.
- We laten excuses aanbieden.
- We spreken bij herhaling de pester er weer op aan.
- (eventuele sancties:
  - lezen van boeken over pesten
  - binnen blijven tijdens de pauze
  - opstel: hoe ervaart de ander jouw gedrag?
  - kind later naar huis in overleg met de ouders
  - alle activiteiten vastleggen in het dossier om ontkenning te voorkomen).

Meelopers:

- hij/zij is medeplichtig
- blijft op afstand
- doet niets om het pesten te stoppen
- hij/zij neemt het niet op voor het slachtoffer.
- Hij/zij lacht mee, omdat hij bang is zelf gepest te worden
- We maken dit bespreekbaar.

De grote groep:

- We maken het probleem bespreekbaar in de groep.
- We stimuleren dat de kinderen een eigen standpunt innemen en eventueel partij trekken voor de gepeste leerling.
- We bespreken met de leerlingen dat “meedoen” met de pester meestal kan leiden tot verergeren van het probleem.
- Meelopers worden aangesproken.
- De meeloper zien we als passieve pester. Informatie over “pestgedrag” valt niet onder klikken.
- Herhaling van omgangs- en gedragsregels (eventueel een pestproject).
- We laten inzien wat het effect is van zijn/haar gedrag voor de gepeste.
- We laten inzien welke positieve kanten de gepeste heeft.
- We schakelen indien nodig, in overleg met de ouders, interne of externe hulp in zoals: contactpersoon, jeugdgezondheidszorg, huisarts, GGD, sociale vaardigheidstrainingen.

De ouders van de gepeste kinderen:

- Houdt de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.

- Pesten kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.
- Stimuleer de leerling om naar de leerkracht te gaan.

De ouders van de pesters:

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van de school staat.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.

De ouders van alle kinderen:

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- Houdt rekening met de gevoelens van de ouders van zowel het gepeste kind als ook de gevoelens van de pester.
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.

Stappenplan Pestprotocol

De pester		
Wat is er gebeurd?	Wat doen we eraan?	Door wie?
Eenmalig geconstateerd pestgedrag	<ul style="list-style-type: none"> - Gesprek over regels en afspraken. - De pester gaat met de gepeste in gesprek onder begeleiding van leerkracht en/of contactpersoon. - Is het pesten of plagen? - Hoe ga je je gedrag veranderen? - Kun je dit alleen of heb je er hulp bij nodig (denk aan contactpersoon)? - Er wordt een afspraak gemaakt over de veranderingsaanpak. - Tijdstermijn + evaluatie.	Leerkracht en/of contactpersoon
Pesten herhaalt zich	<ul style="list-style-type: none"> - Terugkomen op de afspraak. - Nieuwe afspraken maken + controle door leerkracht en/of contactpersoon. - Tijdstermijn + evaluatie. - Eventueel de ouders/verzorgers van de pester op de hoogte brengen.	Leerkracht en/of contactpersoon
Pesten blijft doorgaan	<ul style="list-style-type: none"> - De ouders/verzorgers van de pester op de hoogte brengen. - Afspraken met de ouders en kind. - Tijdstermijn en evaluatie.	Leerkracht en/of contactpersoon, IB en directie.
Pestgedrag blijft gehandhaafd, geen verbetering merkbaar.	<ul style="list-style-type: none"> - Gesprek met ouders en kind over de te nemen stappen. - Externe hulp: bijv. schoolmaatschappelijk werk, GGD, bureau jeugdzorg, SOVA training. - Sancties vaststellen als dit niet nagekomen wordt.	Leerkracht en contactpersoon IB en directie.

De gepeste		
Eenmalig geconstateerd pestgedrag	<ul style="list-style-type: none"> - Medeleven tonen. - Gesprek over regels, afspraken en eigen gedrag. - De gepeste gaat met de pester in gesprek onder begeleiding van leerkracht en/of contactpersoon. - Is het pesten of plagen? - In geval van pesten (en niet plagen) wordt een afspraak gemaakt over de veranderingsaanpak tussen gepeste en pester (laat de kinderen zelf oplossingen zoeken). - Tijdstermijn + evaluatie. 	Leerkracht en/of contactpersoon
Pesten herhaalt zich	<ul style="list-style-type: none"> - Terugkomen op de afspraak. - Nieuwe afspraken maken + controle door leerkracht en/of contactpersoon. - Tijdstermijn + evaluatie. - Eventueel de ouders/verzorgers van de pester op de hoogte brengen. 	Leerkracht en/of contactpersoon
Pesten blijft doorgaan	<ul style="list-style-type: none"> - De ouders/verzorgers van de gepeste op de hoogte brengen van de ondernomen stappen van school. - Afspraken met de ouders en gepeste kind. - Tijdstermijn en evaluatie. 	Leerkracht en/of contactpersoon, IB en directie.
Pestgedrag blijft gehandhaafd, geen verbetering merkbaar.	<ul style="list-style-type: none"> - Voortgang begeleiding bespreken met de ouders. - Externe hulp: bijv. schoolmaatschappelijk werk, GGD, bureau jeugdzorg, SOVA training. 	Leerkracht en/of contactpersoon, IB en directie.

De meelopers		
Enmalig geconstateerd meelopen	<ul style="list-style-type: none"> - Gesprek over regels en afspraken. - De meeloper gaat met de leerkracht in gesprek. - Is het pesten of plagen? - Hoe ga je je gedrag veranderen? - Kun je dit alleen of heb je er hulp bij nodig (denk aan contactpersoon)? - Er wordt een afspraak gemaakt over de veranderingsaanpak - Tijdstermijn + evaluatie.	Leerkracht en/of contactpersoon
Pesten herhaalt zich	<ul style="list-style-type: none"> - Eerst individueel gesprek met de meelopers. - Groepsgesprek met de meelopers + de pester. - Afspraken maken over de veranderingsaanpak. - Tijdstermijn en evaluatie.	Leerkracht en/of contactpersoon
Pesten blijft doorgaan	<ul style="list-style-type: none"> - De ouders/verzorgers van de meelopers en pester op de hoogte brengen. - Afspraken met de ouders en kinderen. - Tijdstermijn en evaluatie.	Leerkracht en/of contactpersoon, IB en directie.
Pestgedrag blijft gehandhaafd, geen verbetering merkbaar.	<ul style="list-style-type: none"> - Pestproject in de klas. - Eventueel ouderavond.	Leerkracht en contactpersoon, IB en directie.

Kwaliteitskaart

Nr. 22.1 Pestprotocol

De ouders van de meelopers en van alle andere kinderen		
Rol van de ouders	Zie tekst boven het schema over de ouders van de gepeste kinderen en ouders van alle kinderen.	Ouders

Overige afspraken: